

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 150 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tujerazne države 9 K. Redni listi stanejo 12 vin. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisni listi ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejemni kabinet. — Inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so pošiljane prave.

Cesar Karel narodom po tretji vojni zimi.

Cesar Karel je izročil ministrskemu predsedniku sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi grof Clam-Martinic! Prebili smo tretjo vojno zimo z vsemi njenimi trdotami; čeprav je treba še par mesecev, predno nam prinese kaleča setev hrano, smemo vendar pričakovati, da bo spomlad olajšala življenje. Do takrat je treba vzdržati in to se nam bo, seveda z velikim pomanjkanjem, tudi nedvomno posrečilo.

V tem težkem času smatram za potrebo, da povem Mojim ljubim narodom, kako silno vpliva name njihova nadloga in da se jim najiskrenejše zahvaljujem za požrtvovalnost in potrpežljivost, s katero prenašajo vsa bremena vojne. S hvaležnim srcem vpoštevam vse, kar je doseglo prebivalstvo v teh resnih dneh z občudovanja vrednimi duševnimi in gmotnimi silami: Delo kmetov, industrijalcev in obrtnijskih delavcev, rudarjev, kratkomalo vseh hrabrih in vstrajnih bojevnikov za skupno gospodarsko življenje, ki so se izkazali vredne bojevnike za obstoj in čast naše domovine. Spominjam se tudi s hvaležnim srcem vzglednega delovanja naših domoljubnih žen, ki so si v tem najtežjem času z vztrajnostjo, gospodarsko sposobnostjo in dejansko lubeznijo do bližnjega zagotovile za vedno priznanje domovine. Od njih vseh pričakujem, da bodo v smislu velike dobe, ki kliče vse k delu, storile tudi v naprej, kar bo v njihovi moči.

Prosim za vse, zaupajoč v bodočnost, bogatega božjega blagoslova. Naj jih spremlja pri njihovem nadaljnjem blagoslovljenem delovanju za skupni blagor domovine zanesljivo upanje na skorajšnje srečnejše dni!

Naročam Vam, da naznanite to prebivalstvu!
Laksenburg, 8. majnika 1917.

Karel I. r.

Clam-Martinic I. r.

Slovenska Kmetška Zveza.

Vsled izjemnega zakona, pod katerim stoji tudi ozemlje Slovenskega Štajerja, so politična zborovanja zelo otežkočena. Za to je Slovenska Kmetška Zveza sklicala, kakor večkrat med vojsko, za zadnji teden zopet odbor Slovenske Kmetške Zveze k seji, pritegnila k posvetovanju tudi mnogo odličnih pristavev iz vseh delov Slovenskega Štajerja. Sklepe tega posvetovanja smo priobčili že v zadnji številki našega lista. Vendar se nam zdi potrebno, da na nekatere točke še posebej opozorimo slovensko javnost.

1. Ker je državni zbor sklican, je bilo treba našim poslancem povedati najsrčnejšo željo, ki jo goji trenutno slovenskoštajersko ljudstvo. Prepričani smo sicer, da jo poslanci sami tudi dobro poznajo, toda s sklepom najodličnejših ljudskih zastopnikov je dobila ta želja in nastop poslancev zanjo mnogo večji in glasnejši povdarek. Ta želja je želja po miru. Našim poslancem se je naročilo, naj na Dunaju uravnajo svoje delovanje tako, da bodo podpirali blago prizadevanje našega cesarja za mir. Avstrija je v smislu svojega vladarja po svojem zunanjem ministru grofu Černinu med vsemi osrednjimi državami najglasneje povedala celemu svetu, da je pripravljena za časten mir. Avstrija noče nobenemu sosedu delati krivice in nasilja, a za se zahteva, da se ji v njenih mejah neovirano omogoči obstoj in razvoj njenega prebivalstva. Avstrijski narodi so in bodo za ta nastop ostali svojemu mlademu vladarju trajno hvaležni. Četudi še ni prijaznega odgovora od zunanjih vlad, vendar smo prepričani, da se je izvilo vojnim hujskačem v sovražnih nam državah mogoče sredstvo za hujskanje iz rok. Mirovna želja se vsesava tudi v srca naših nasprotnikov. Posamezni glasovi že prihajajo. V francoskem listu „Oeuvre“ se neki diplomat zavzema za poseben mir z Avstrijo — seveda še pod poniževalnimi pogoji. Jedro pa je le vendar želja po miru. V Italiji so zelo razburjeni tudi zaradi poročil, da bi Anglija in Francija ne nasprotovali, ako Rusija sklene z Avstrijo poseben mir. S takimi izvajanjimi in načrti, čeprav so še oddaljeni

od svojega cilja, se brezdvomno tudi v sovražnih deželah lomi vojna zagrizenost. In to je že nekaj. Državni poslanci S. K. Z. bodo lahko na željo in v popolnem soglasju s svojim ljudstvom podpirali na Dunaju s svojim nastopom mirovna prizadevanja našega cesarja.

2. Važen je sklep Slovenske Kmetške Zveze, da je povabila tudi Narodno stranko na sodelovanje v vseh skupnih slovenskoštajerskih zadevah. Neoporekljivo dejstvo je, da so hudi in žalostni časi potisnili slovenske rojake na Štajerskem, najsi pripadajo tej ali oni stranki, bližje skupaj in nam z močnim glasom poklicali resnico v spomin, da smo bratje enega naroda in skupna tarča sovražnikovih napadov. Stranka, ki bi ne hotela uvaževati dejanskih razmer, bi ne imela več pravice do obstoja. Nihče ne zahteva od strank, da bi morale izdati ali zatajiti svoje programe, da bi morale razpustiti svoje organizacije, temveč da le v skupnih zadevah skupno nastopajo. In kdo bi si upal trditi, da nimamo v sedanjih časih zadev, ki so nam vsem enako pri srcu? Novi temelji se postavljajo za bodočnost našega naroda in za to smo vsi poklicani, da sodelujemo, vsi z dobrim namenom, in vsak po svojih zmožnostih. Nimamo nobenega povoda dvomiti, da bo naš klic našel v Narodni stranki tudi potreben odmev.

3. Razveseljivo je za našo stranko tudi, da se je ob tej priliki pokazala njena popolna enotnost v vseh vprašanjih. Obravnavala so se najbolj pereča vprašanja, ki so sedaj na dnevnem redu v svetovni, državni, a tudi v domači slovenski politiki. Vsi stanovi v stranki so prepričanja, da morajo sedaj stopiti vsa osebna stremjenja v ozadje za skupnimi narodnimi cilji. Vsak v stranki čuti usodopolno važnost sedanjih časov.

Ko se upostavlja ustavno življenje v svoje stare pravice, dobivajo tudi strankarske organizacije zopet večjo važnost in obširnejše delo. Slov. Kmetška Zveza se pripravlja, da bo v polni meri zadoštovala svojim visokim nalogam.

LISTEK

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

„Če boš od daleč videl avto, kar s svetilko mahaj semintja, pa bo dobro!“

No, v tem mahanju sem se lahko kmalu uril. Ne daleč od krvavega sestanka z dragonskim desetnikom se nam je bližal avto z glasnim pokom in ropotom. Kot zvest učenec Franclov sem pogibal tuč gor in dol in povprek, kar je bilo najbolj hitro mogoče. Čuda. V avtu je začelo pokati in postal je. Iz njega se je zmotil nališpani oficir neznanega dostojanstva z zapovedujočim vprašanjem:

„Zakaj ustavljate armadni avto? Mu-li mogoče prefi od sovražne strani kako nevarnost?“

Hladnokrvno in po resnici sem mu povedal, da se takega ropota brez konj boje naši krampi. O ti mati nebeška, je gospodeka uštipnila resnica! Razsrdil se je kot razdražen sršen in rohnel, kako se li predrzmem radi ničvrednih krampov ustaviti avto Njega ekscelence!

Ta nesramna predrznost in zamuda vpije po ostri kazni in zahteval je moje ime. Gotovo bi mu ga bil izbrbotal, da ni priskočil še pravočasno Franclov pomoč. Zbudil se je bil, ko je obstal voz in bil priča vsega dogodljaja. Pognal se je z voza z vpjiočim vprašanjem:

„Kje je moj revolver?“

Komaj je čul srboriti gospod besedo revolver, je brez vsake nadaljne razprave se zmuzal v avto. V stroju je na vso moč ropotalo in odtrčal je mimo nas z največjo brzino. Franclov mu je še pognal v hrbet nekaj psokv.

Dovolj sem imel za to noč. Zakopal sem se v slamo in zaspal do doma, stražila sta tovariša. Enkrat v polsvitu smo brez posebnih nezgod postali pred našim bivališčem, pred leseno šolo v karpatski Bielanki.

Treba je bilo sedaj nakupljene stvari izložiti z voza in jih pospraviti v sobo. Franclov je odkorakal v stan in privlekel kos slabo brleče lešerbe. Z eno roko je svetil, z desnico pa razgrebal slamo in izkopaval razne zavitke.

Nesreča je hotela, da se je voznik, molovilec se krog konj, zadel po neprevidnosti v tovariševo svetilko. Črep — je ležala lešerba razbita in ugasla v karpatskem blatu. Tema nas je objela. Iz goste jarkove temine je votlo zapela zaušnica, ki se je držala Franclove desnice in voznikovega lica. Ubogi seljak je zaviknil na visoko in pustivši voz in konje, je izginil v mračno temni svit. Tovariš je škrtal od teze z zobi, se skujal in odcepel v izbo, ne meneč se za voz z naloženim blagom. Sam sem ostal z vozom in konji ter imel priliko razmotrivati o nevhvaležnosti tega že v početku vojne tako nevhvaležnega sveta. Prvič in zadnjič v življenju sem bil primoran lastnoročno izpregavati gališke krampe. Mrcine so me skušale obrati kot edino jim zvesto ostalega tujca. Nisem jih nagajal v temi po vasi, ampak privezal sem jih ob plot pri šoli in razbremenil voziček. Konje je priprago je odpeljal v jutro vaški župan.

Voznika pa, ki nas je prevažal po grabavi in trnjevi poti, ni bilo nikdar več na izpregled. Rad mu verjamem, da je tožil z mirno vestjo o krutosti in vojaški nevhvaležnosti.

V prepričanju, da bomo v tej Bogu zahrbtni vasi mirno zimili v brezdelju, smo se vračunali prav na debelo. Koncem septembra je slo. Oglasil se je in potrkal je v hribe mraz. Vodne kaplje so se izpreminjale v snežinke. Kopeci hribov so se namah pobelili. Iz te mrzlo-snežene žlavse nas je dvignilo višje povelje in nas tiralo preko grebenov in grab 2 uri daleč, kopat strelske jarke in podirati gozdove. Rusov še ni bilo niti pred Przemysl in mi bi naj tu rili pod zemljo ter posekavali drevje sovražniku v napotje. Kakšno je bilo to delo, si pač lahko tolmači vsakdo, ker ga ni umel ne častnik ne mož. Moštvo je pač podiralo prastaro bukove križ-kraž brez pravega navodila in načrta. Gibal se je vsakdo, vsled mraza, a priganjal ga ni nikdo. Pravega nadzorstva tudi ni bilo.

S Franclov sem kobacal tudi jaz v one jarke, kjer so padale nedolžne, stoletne bukve pod smrtni mudi udarci brez cilja. Nama so postavili pionirji prostori šotor, da naju ni razmakala raznovrstna nebesna mokrota. Zakuril sem mogočen ogenj in ne prestando varil čaj. Godilo se nama ni slabo pri gorke plapolčem plamenu, saj sva bogato obilno uživala od nakupa iz mesta.

Za moštvo se ni brigal nobeden od naju. So pač tudi kurili in se gredli pri ognju in brezdelju. Le profi večeru smo se zopet zbrali in cokalili po blatu domov.

Ti vsakdanji pohodi v smrti posvečeni bukov

Laški katoliški delavci za mir.

Preko Lugana se iz Rima poroča:

Katoliški delavci so dne 1. maja slavili majniško zborovanje, na katerem so soglasno sklenili, da povdarjajo potrebo, naj se strašni vojski naredi konec in izrazili upanje, da bo zmaga la pravica in pravičnost ter se sklenila sveta zveza krščanskega bratstva med delavci vseh narodov. Po krščanskih načelih se mora preobraziti zgradba človeške družbe.

Kakor se razvidi iz tega sklepa, postaja tudi na Italijanskem želja po miru vedno splošnejša. Nas posebno veseli, da je tudi katoliško italijansko delavstvo stopilo v vrste bojnikov za pravičen mir med narodi.

Mirovno gibanje.

Socialisti v Stockholmu.

Katoliški politiki vseh vojskujočih se držav so, kakor smo svoječasno poročali, imeli že začetkom tekočega leta v Curihu na Švicarskem sestanek, na katerem so sklenili, da bodo v svoji domovini delovali za pravičen in časten mir. Seveda so pristožidarji listi ta sestanek le mimogrede omenili, katoliški dnevniki pa tudi niso imeli dovolj spretnosti, da bi javnosti predložili važnost tega sestanka. Kako se mora kako politično podvzetje podčrtati, nas zdaj učijo socialisti, ki bodo drugo polovico meseca maja imeli v Stockholmu enak sestanek, kakor so ga že imeli naši politiki v Curihu. Sestanek se še ni vršil, a vse časopisje je že polno poročil o pripravah.

Naši čitatelji vedo, da nikakor ne odobravamo socialističnega programa, toda to moramo tudi odkrito reči, da nam je sedaj ljub in dobrodošel, kdor dela v smislu našega cesarja za svetovni mir. Vemo sicer, da nam tudi stokholmski shod še ne bo prinesel miru, toda zopet bo enkrat bližje k miru in v tem pogledu se veselimo tega shoda. Seveda bi želeli, da bi naša vlada šla katoliškim politikom pri njih mirovni prizadevanjih ravno tako na roko, kakor sedaj socialistom.

Izmed slovenskih socialistov se udeleži stokholmskega sestanka goriški odvetnik dr. Tuma.

Kerenskijevo ministrstvo napoveduje mir.

Glasilo ruskega pravosodnega ministra Kerenskija napoveduje, da bo sedanje ministrstvo odstavilo in da bo prevzelo vlado ministrstvo Kerenskij-Ceidze, ki da bo sklenilo mir.

Konec vojske v jeseni.

Kakor pišejo angleški listi, so v angleških političnih krogih mnenja, da se bo vojska končala — najkasneje jeseni.

gozd so trajali kake štiri dni. Četrty večer, ko smo dospeli v Bielanko, nam je vse pripovedovalo, da — smo dobili novega gospoda polkovnika, ki je že tukaj pri nas.

Govorilo se je tedaj splošno in javno, da nameravamo naš 97. polk razdeliti in razpustiti, ker se je vedel strahopetno ter ubežno v grodeški bitki. Očitki o plahosti in pobegu so bili vnebovpijoče krivični in raztrobantani do najvišjih stolcev po obrekljivih jezikih, ki ne mirujejo niti med moškim spolom v svetovni vojni. Polka kljub blebetanju in govoričenju ni doletela usoda razdelitve, ampak podarili so nam novega predstojnika, ki bi nas naj z vso strogostjo zmuštral in uredil. Pač pa so iztrebili iz regimenta vse vojaštvo laških imen in latinske govoriče, 400 po glavah šteto. Tem je novi oberst preteče zažugal:

„Čakajte, kukavice, strahopetne! V prihodnji bitki boste mi stali v prvih vrstah!“

Gospod poostrelega reda in postave ni dobil prilike, da bi izpolnil zažugano obljubo. Iz teh 400 Lahov so ustvarili dve delavski stotniji in jih hitro odposlali v Krems ob Donavo v varno zaledje, kjer menda danes rujejo in razkopavajo zemljo. Pota in povelja naših predstojnikov so navadnemu zemljanu neprodorna ter nerazumljiva. Mesto prvotno zažugane smrti so prešli nad vse drago življenje v ozadju, kjer še danes ne slišijo prav nobenega strela. S prihodom novega gospoda obersta, ki ni bil takšen bavbav, kakor nam je bil naslikan od zgoraj, je bilo našega domnevanega zimovanja v tihi, mirni in gorski Bielanki konec. Nastopili smo pohod v tretjo bitko.

II.

Pohod v tretjo bitko.

Poslovili smo se od Bielanke, ki smo jo vzljubili kljub boguzahrbnosti in gorski zaplankanosti. Nudila nam je pač skozi dober teden stroho z goto-

Najvišje cene za vse trgovsko blago!

(Iz kmetskega peresa.)

Vlada je nastavila najvišje cene za žito, moko, živino, les in sploh skoro za vse kmetske pridelke. Kmet ne sme svojih pridelkov prodajati dražje kot po uradno določenih cenah. Če se ne drži teh cen, pride v navskrižje s paragrafi in nasledek je, da se ga toži in obsodi radi draženja. Kmet dandanes tudi več prosto ne razpolaga s svojimi pridelki. Žito in krompir mora prodati žitnemu komisijonarju, seno in slamo uradno nastavljenim nakupovalcem, živino živinski vnovčevalnici, čreslo mora ponuditi usnjarski centrali itd. Celo svojega žita ne sme več zapeljati v mlin, katerega bi si želel, ampak mu oblast kar kratkoma predpiše, kam mora peljati žito v mlin. Kmet je dandanes vezan na vse strani.

Drugačne razmere pa vladajo pri trgovcih, tovarnarjih in enakih stanovih. Trgovci z manufakturnim blagom, t. j. taki, ki prodajajo sukno, platno in enako robo, smejo svoje zaloge prosto prodajati. Za njih blago ne veljajo ne najvišje cene, ne druge stroge odredbe, ki so zadele kmeta. Med vojsko so se vedno pojavljale ter se tudi dan na dan množijo pritožbe, da n. pr. trgovci razno blago (sukno in platno), ki so ga imeli še izza mirnih časov po nizki ceni v zalogi, prodajajo neverjetno drago, t. j. z ogromnim dobičkom. A nikogar ni, ki bi se zavzel za to, da bi se tudi prodaja nujno potrebnega blaga za obleko nažorovala in da bi se za to blago tudi nastavile najvišje cene. Enako je pri usnju in podplatih, železju in cementu, enako pri večini vseh drugih tovarniških izdelkih. Čemu ta dvojna mera? Treba je pristojne činitele večkrat in nujno opozoriti na te velike nedostatke, ki povzročujejo nakopičenje bogastva v žepih maloštevilnih trgovcev in spekulantov, in nezadovoljnost med ljudsko množico.

Letos nameravamo določiti najvišje cene tudi za sadje, tako da menda potem res ne bo več kmetskega pridelka, za katerega ne bi bila določena najvišja cena. Če pa se že enkrat nastavljajo najvišje cene za kmetsko blago, je vendar zahteva pravice, da se nastavi vsaj take cene, ki so primerne sedanjim dragim pridelovalnim stroškom in visokim davkom. Povse upravičena je tudi zahteva, da se za obleko, obuvalo, železo, cement, stroje in druge kmetske potreščine nastavijo res primerne cene in sicer take, da ne bodo imeli prekupci pri trgovanju z njimi ogromne dobičke, ljudstvo pa bi vsled pretiranih cen trpelo.

Naše žrtve za domovino.

V cvetu svoje mladosti, v 23. letu, je padel dne 19. aprila 1917 na laškem bojišču (na Tirolskem) Mihael Recko iz št. Vida pri Grobelnem. Sovražna krogla mu je prevrtala glavo in mu s tem pretrgala nit njegovega cvetočega življenja. Bil je marljiv in priljubljen fant. Vsi so ga spoštovali radi njegovega lepega obnašanja. Na svidenje enkrat v nebesih!

vim ležiščem vsako noč. Prebivalci, ki so se plaho skrivali pri našem prihodu, so se solzili pri odhodu in nas vabili odkritosrečno gostoljubno, naj ostanemo pri njih skozi zimo.

Ko smo odhajali, je dežilo v eurkih, nebo je bilo zaprt s temno težkimi oblaki, ki so nam obetali še za nekaj mesecev naprej dežja in snega. Zavili smo, dospevši na cesto, v smeri nazaj proti Przemyslu, katerega so Rusi tedaj z vso silo oblegali in naskakovali. Cesta je bila nabito polna vojaštva, artilerije in trena. Zapovedano je bilo trem korom korakati in voziti naenkrat po eni cesti. Eden kor bi naj korakal in prevažal na levi, drugi na desni strani, naš tretji bi pa naj lezel v sredini med obema. Kaj človeško umevno je, da je pri tem nerodnem, neizpeljivem povelju se vse nerazločljivo zagostilo, pomešalo in zapletlo, da ni mogel niti eden kor naprej. Stali smo do kolena v luži, prestopili par korakov in zopet postali. Jesenska tema nas je že zavila v svoj svetlobni neprodorni plašč, a se še nisimo pomaknili niti za en kilometer naprej.

Jezdil sem tedaj mladega, tepega konja in stal tik za našim novim oberstom. Gospodu je že podtekal dež pod sedlo, menal je srborito na konju in soditi je bilo po nemirnih kretnjah, da ga prekuhava jeza in nevolja. Stemmilo se je, da nisi videl niti pečen pred seboj. Našemu novemu poveljniku je počila pri čakanju in stanju struna potrpljenja. Potegnil je sabljo, se ogledal na vse strani in mi zapovedujoče siknil:

„Jezdite za menoj! Bom že nasul tej sdrgi popra pod noge, da se enkrat premakne naprej!“

Res, stari gospod je začel riti po sredini med upreženimi topovi, udrihajoč s platiščem sablje na desno in levo, kričeč:

„Sam vrag vas naj jezdi! Držite bolj na levo in desno, da moremo mi po sredini!“

Gnetel sem se na konju za njim v radovednosti, kakšni učinek premika bo povzročilo to udriha-

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam pišejo: Dne 24. aprila je v Gospodu zaspal v celjski bolnišnici po 14dnevni mučni bolezni mladenič Marijine družbe v 19. letu svoje starosti od 87. polka, Jakob Kovačec iz Kukave. Za njim žaluje cela rodina, posebno njegovi starši, kateri so poslali zdaj že četrtega sina v bojno službovanje, katerega je Bog po desetih tednih svoje službe k sebi poklical. Od prvega sina Alojza ni nikakega poročila že od začetka vojne in tudi ni znano, ali še živi ali ne. Drugi sin se nahaja na fronti, tretji pa v ozadju v svoji službi četrtega pa sedaj že krije hladna zemljica.

Pretrseljiva in nepričakovano žalostna vest je zadela soprogo Jurija Florjanc, organista in zasebnega učitelja v št. Ožbaldu pri Trojana n a h. Jurij Florjanc je dne 9. februarja t. l. na Dunaju položil na oltar domovine svoje življenje, blaga dušica pa je šla v večno veselje. Tukaj je neutrudljivo deloval in bil pri vseh priljubljen. Služboval je v št. Ožbaldu 18 let. Veliko hudega je voljno prestal, silno je hrepenel priti nazaj k svojim domačim. Ob Božiču je bil prvič in zadnjič za nekaj dni na dopustu. Orglje so zadonele pod njegovimi prsti in prav težko se je poslovil od preljube soproge in od župljanov. Gotovo je slutil, da jim zadnjič podaja roko. Obžalovan je od ljube soproge ter treh bratov, katerih mlajši se nahaja že čez leto dni na laškem bojišču, in dveh sester. Dragi Jurij, bodi ti lahka tuja zemljica! Preljubi soprog, naj ti usmiljeni Bog podeli večno veselje! Rajni je bil čez 20 let zvest naročnik in širitelj „Slov. Gospodarja.“

Naš prijatelj Jožef Jug nam piše iz bojišča: Padel je dne 18. aprila na kraškem bojišču narednik Franc Ugar, doma iz Studenic pri Poljčana h. Udarila je v njegovo kritje 15 cm granata in ga je na mestu ubila. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Berjah na Krasu. Meseca februarja je padel njegov najmlajši brat Alojzij na koroškem bojišču. Starejši brat Jakob je pa umrl že leta 1915 v Lvovu vsled ran, dobljenih na severnem bojišču. — Res bridka izguba za starše, ki so v tej vojski izgubili že tri sinove. Bog jim bodi Tolažnik, njih sinovom pa v nebesih Plačnik!

Za nasledki bolezni, dobljene v vojski, je umrl črnovojnik St. Koren, doma iz Bezene pri Mariboru. Rajni je bil priden tesar.

Dne 16. septembra 1916 je daroval svoje življenje za domovino Janez Es iz Mozirja. Bil je vsepovsod spoštovan.

Iz Braslovač se nam poroča: Velik sneženi plaz je dne 12. marca 1916 na južnem Tirolskem zasul črnovojnika Jožefa Šmajš. Bil je vrl slovenski mladenič.

Na gori Monte Interoto je daroval svoje mlado življenje leta 1916, zadet od laške granate, vrl Marijin družbenik Jakob Lom, doma od Sv. Jurija ob južni žel. Bil je vzor fanta.

Na tirolskem bojišču je dne 24. junija 1916. l. padel Fortunat Prinčič, doma iz Pilštana ja pri Kozjem.

Na italijanski fronti je pred dvema mesecema padel vrl slovenski mladenič Ivan Broca iz Spodnjega Dravograda. Star komaj 23 let, a že so krasile njegova junaška prsa tri hrabrostne svetinje: velika in mala srebrna ter bronasta. Broca je v hudih bojih pri Asiagu kot desetnik, ko je šel s 8 možmi na stražo, vjel 14 Lahov in jim odvzel stroj-

nje po nezadolženo čakajočih topničarjih. Tudi s silo in udarci se nisva prilila daleč, pa sva se zabila v tako gnječo, da ni mogel nobeden ne naprej ne nazaj. Polkovnik je pobesnel jeze in neusmiljeno otepal, kričeč:

„Na levo, na desno, gadine neredne!“

Jekleni udarci, dasi jih je podarjala po dostojanstvu sveta roka, so presedali kanonirjem. V gosti temi sem razločno videl, da je eden potegnil samokres in ga naperil proti oberstu. V trenutku, ko se je zablislilo in počilo, sem močno nategnil svoje mu konju vajeti, da je dvignil sklonjeno glavo. Smodnikov dim me je zavil gosto megleno in omamljivo smrdeče. Konj je kleknil na prve noge, a jaz sem odrknil v kolobarju na desno stran po topovih.

Nepričakovani strel je osupnil in prestrašil vse. Vse je potihnilo in pridržalo sapo. Le jaz sem se slišno pobiral in se otipaval, če me ni zadela krogla. Telo ni bilo prevrtano, le pobil sem se pošteno pri tako valovitem padcu med topovska kolesa in železje. Ni je izkupil oberst, kateremu je bila namenjena, ne jaz, ampak moj nedolžni konj ravno v sredino glave. K sreči sem v trenutku strela povzdignil konju glavo, sicer bi bila krogla meni prezračila prsa. Bodi zahvaljen Bog in angel varih, da je bil strel iz samokresa, ne iz puške. Puškina krogla bi bila zahtevala dve žrtvi. Žival je obležala mrtva na licu mesta, niti pobrcavala ni, tako trenutno smrtno jo je zadelo. Seve, iz stotine grl je zavrelo vprašanje:

„Kdo je ustrelil?“

Gosta, nočna tema je prikrila krivca. Jaz, ki sem dobro videl morilno stegnjeno roko, sem bil po silovitem padcu tako zmuden, da nisem mogel z gotovostjo obsoditi: Ta je bil, tega primate! Vsak topničar je imel tedaj samokres, vsak ga je že rabil, svež, nerabljen ni bil nobeden. Strelca, ki je imel oči viden namon potipati obersta na smrt, ni razkrinkal nikdo. (Dalje prih.)

no puško. Na soški fronti ga je zadela italijanska granata tako nesrečno, da je bil v nekaterih minutah mrtev. Odtirgalo mu je celo desno nogo. Padli je bil zaveden katoliško-narodni Slovence in je imel na fronto naročene skoro vse naše liste. Ako je kdo od tovarišev zabavljal čez vero in čez Slovence, ga je vedno zelo spretno, šaljivo in vendar pikro zavrnil. Vsem padlim slovenskim žrtvam naj sveti večna luč!

Italijansko bojišče.

Na celi primorski fronti se je pričela te dni deseta italijanska ofenziva. Ofenzivno igro je otvorila dne 12. maja italijanska artilerija z neprijetno silnim ognjem. Naši topovi dobro odgovarjajo. Artilerijski predpripravi bodo sledili skoro gotovo te dni silni infanterijski napadi. Severno od Gorice (pri Plaveh) se je dne 14. maja en tak laški naval že krvavo ponesrečil. — Tudi na Koroskem in Tirolskem so začeli zadnje dni topovi živahno delovati. Po zraku pa sviga na celi fronti nebrojno zrakoplovov. Prihodnji dnevi bodo skorogotovo zopet zelo naporni in krvavi. Bog daj našim braniteljem obilo bojne sreče!

Srdita artilerijska bitka ob Soči.

V soboto, dne 12. maja, se je ob Soči pričela izredno srdita artilerijska bitka. Italijanska artilerija od Tolmina do morja bruha od sobote do danes ogenj iz topov vseh kalibrov. Začel je Italijan. Naši dobro odgovarjajo. Gromenje topov se sliši tudi v naše kraje.

Infanterijski napad na Plave.

Uradno poročilo avstrijskega generalnega staba od ponedeljka, dne 14. maja pravi, da se artilerijska bitka nadaljuje brez prenehanja. Sovražni ogenj je večno hujsi. Italijanska infanterija je pri Plaveh (severno od Gorice) napadla naše tamošnje višinske postojanke, a je bila v protisunku kmalu vržena nazaj. Prvemu laškemu sunku bo gotovo sledilo še več drugih.

Železni zid ob Soči.

Josip Munda pri marš-stotniji 87. pešpolka, piše našemu uradništvu:

Večkrat sem bral v časnikih o junaštvu tega ali onega polka, ki brani našo fronto proti oholemu sovražniku na jugu. Zal, od našega spodnještajerskega 87. pešpolka pa se ne najde prav nobeden, ki bi vsaj nekoliko opisal njegove zasluge. Vendar pa tudi mi sinovi slovenskih mater zaslužimo, da se nas postavi v prvo vrsto med tiste, ki tvorijo železni zid ob Soči. In kako tudi ne! Saj stoji našemu polku na čelu mož, vreden vse hvale, v katerega so obrnjene oči nas vseh. To je nam vsem dobro znani polkovnik Hosner. Res, polk si ne more želeti boljšega poveljnika, bolj milega očeta! Za vsakega ima prijazno besedo, z vsakim govori, kakor oče s svojim dragim sinom. Zato ga po pravici imenujemo svojega očeta. In ob težkih časih, ki jih je imel prestati naš polk, ko je zahtevala usoda tudi žrtev, takrat je postalo oko blagega poveljnika rosno. Že začetkom vojske v Galiciji je imel polk prestati hude boje, a pod zelo spretnim in pogumnim vodstvom svojega poveljnika je prišel naš polk vsakokrat zmagoslavno iz bitke. In ko je leta 1915 Lah na efijaltski način pretrgal prijateljske vezi z našo monarhijo, je bil jeseni istega leta naš polk prestavljen na južno fronto. Tukaj so zopet pokazali naši korajžni slovenski fantje največja čuda junaštva. Prav pravi pregovor, da slovenska kri nikdar ne sfali! Dobro ve naše armadno vodstvo, da z našim polkom postavi takorekoč nerazrušljiv zid proti sovražniku in zato imamo čast braniti najnevarnejšo točko na fronti. Vsevečni in Kraljica majnikova nam dajta potrebne moči, da bomo vzdržali do srečnega konca. Vsem dragim rojakom, prijateljem in znancem pristréne pozdrave pošiljajo z bojišča vojaki 87. pešpolka.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se bje peti bitka pri Arrasu. Angleži zasledujejo svoj cilj, predreti nemško bojno črto, z nepopuščajočo žilavostjo; kalpada se jim njihova namera ni posrečila. Vsi angleški navalni na črti Arras—Lens so bili krvavo odbiti. V dvadnevni bitki se je Angležem samo posrečilo zasesti podrti vas Roeux, sicer so pa bili vsi njihovi navalni brezuspešni. Borba za popolnoma porušeno vas Bullecourt, ki se že bje dva dni, se še vedno nadaljuje. V Šampanji ob reki Aisni se bje zelo hudi artilerijski boji. Od časa do časa napadajo tudi Francozi nemške višinske postojanke Bovellevahodno od reke Aisne. Na ostalem delu fronte običajni artilerijski boji in boji zrakoplovecv.

Peta bitka pri Arrasu.

Iz Berolina se poroča:

Po zelo močni artilerijski pripravi so Angleži dne 13. maja v zgodnjih jutranjih urah začeli vnovič napadati nemške postojanke na črti Arras—Lens. Po krvavem boju, ki je trajal od ranega jutra do pozne noči, so bili vsi silni angleški navalni odbiti. — Angleške izgube so bile krvave. Angležem se je posrečilo zasesti porušeno mestoce Roeux.

Dvadnevna bitka za vas Bullecourt.

Iz Berolina se poroča: Dne 13. maja zjutraj je vsplamtel krvava borba za vas Bullecourt na črti Arras—Soissons. Borba za Bullecourt valovi že dva dni semtertja. Vas je porušena do tal. Dosedaj se Angležem ni posrečilo zavzeti porušene vasi Bullecourt.

Mesto St. Quentin porušeno.

Poročila iz Londona pravijo: Staroslavno severnofrancosko mesto St. Quentin južno od Arrasa s slovečo baziliko se nahaja ravno v sredini bojne črte med angleško in nemško artilerijo. Mesto je že skorodane popolnoma porušeno. Porušena je krasna katedrala, porušena znamenita mestna hiša in porušeno je grobišče francoskih kraljev. St. Quentin je spremenjen v razvalino.

Angleški minister o vspehu angleške ofenzive.

Zakladni minister Bonar Law je v sredo, dne 9. majnika, imel v angleški spodnji zbornici govor, v katerem je o dosedanjem vspehu angleške ofenzive naslednje izjavil: Sodim, da bi se tako dolga bitka, kakršna se bje zdaj, smatrala v vsaki drugi vojski za eno največjih bitk in za zelo veliko zmago. Dosegli smo popoln vspeh. Sovražnik bolj jasno dela na to, da vzdržuje pogum doma, ker objavlja poročila o popolnoma izmišljenih zmagah. Od začetka meseca aprila smo vjeli nad 20.000 mož in zaplenili 257 topov, med njimi 98 težkih, 227 jarknih možarjev in 470 strojnih pušk. Minister je primerjal prvih 24 dni boja ob Somme s prvimi 24 dnevi sedanjega boja. Rekel je: Ob Somme smo bili napredovali približno 3 milje na 6 milj dolgi bojni črti; sedaj smo napredovali 2—3 milje na 20 milj dolgi bojni črti. Vzeli smo štirikrat večje ozemlje kakor ob Somme; izgube zadnje ofenzive so za 50—75% nižje kot med ofenzivo ob Somme. Željo sovražnika, da ustavi naše prodiranje, da, njegovo čuvstvo, kako je to potrebno, dokazujejo najsrajnejše besni njegovi protisunki.

Na drugih bojiščih.

Na ruskim fronti večinoma mir. Iz poročil, ki prihajajo v javnost, se da posneti, da je nastalo v ruski armadi veliko razdvojenje. Del armade je naravnost proti nadaljevanju vojske, za vojsko ali za brezobzirno nadaljevanje bojev pa je le malo število. To mnenje sporočajo Rusi v sosednjih streških jarkih našim vojakom. Četverospoznam, posebno Angleži, se sicer trudijo, da bi navdušili Rusa za zopetno ofenzivo, a zdi se, da jih ne morejo prepričati, da bi bila ofenziva res potrebna.

Rumunski armada se je začela gibati. Toplo spomladansko solnce je spravilo Rumune iz njihovih zakopov. Pravijo, da se ob Seretu in ob Donavi pripravljajo rusko-rumunska armada za vpad v zasedeno Rumunijo in v Dobručo.

Na macedonskem bojišču se je bila dne 9., 10. in 11. maja tridnevna bitka ob reki Vardar in ob reki Črni. Četrt milijona mož Sarraillove armade je napadalo bolgarske postojanke, toda brezuspešno. Vsi navalni Sarraillove armade so bili krvavo odbiti. Sovražnik je izgubil čez 20.000 mož, ne da bi bil dosegel kaj vspeha. Poročila iz Sofije pravijo, da je v tej tridnevni bitki odločila avstrijska težka artilerija. Sedaj povdarjajo francoski listi kakor v tolažbo, da v Macedoniji nikakor ne gre za kako večjo ofenzivo, kakor mislijo nemška uradna poročila, marveč le za delna podvzeta.

Na turških bojiščih razen prask in spopadov med Turki in Rusi ob reki Dijali v pokrajini Irak ob severno-zahodni perzijsko-turški meji nobenih pomembnih vojnih dogodkov.

Žrtve P-čolnov.

Po nemških poročilih so P-čolni od 1. februarja do 1. maja 1917 potopili približno 1350 sovražnih in nepristranskih trgovskih ladij. Skupna vrednost ladij, ki so jih potopili P-čolni, znaša nad 12 milijard K.

Bethmann-Hollweg na Dunaju.

Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je dne 13. maja došel na Dunaj, da se posvetuje z našim zunanjim ministrom grofom Černinom. Opoldne je bil nemški državni kancelar sprejet od našega cesarja in zvečer se je vrnil nazaj v Berlin. Njegov

posej na Dunaju je velevažnega političnega pomena, ker je v zvezi z nameravanim odgovorom kancelarjev na interpelacije v nemškem državnem zboru o nemških vojnih ciljih. Kancelar je odgovoril na te interpelacije v torek, dne 15. maja, avstro-ogrška vlada je svoje vojne cilje že prej objavila. Kakor že znano, je naš zunanji minister svoj čas podal izjavo, da se Avstrija odreka aneksijam ali pridobitvi tuje ga ozemlja ter da se tudi odreka vojnim odškodninam. Nemčija pa še do sedaj ni dala nobene slične izjave. Pač pa se je v Nemčiji razvila živahna in strastna borba po časnikih raznih političnih strank o pogojih, pod katerimi bi Nemčija bila pripravljena skleniti mir. Vsenemški listi so nasprotniki miru v sedanjem položaju, ker zahtevajo, da mora Nemčija kolikor največ pridobiti v tej vojni. Za to strastno napadajo nemškega državnega kancelarja, češ, da je preveč popustljiv. Predno je Bethmann-Hollweg odgovoril na interpelacije in napade, je šel na Dunaj, da se posvetuje z našo vlado. Nemška vlada torej namerava, kakor v vojnih podvzetjih, tako tudi v vprašanju o miru postopati sporazumno z Avstrijo, ki je vsemu svetu dala zgled miroljubnosti in zmernih zahtev.

Protinemške gibanje v Švici in na Norveškem

Na Norveškem in v Švici se opaža zadnji čas veliko protinemško gibanje. V Kristijaniji na Norveškem so nameravali Nemci iz Berolina prirediti nek koncert. Proti tej prireditvi pa je vprizorilo norveško časopisje veliko gonjo. Policija je radi gibanja proti Nemcem prireditev kratkomalo prepovedala, češ, da se je bati velikih nemirov. Enako se je zgodilo Berolincem tudi v švicarskih mestih, kjer so jih izžvižgali. Ko so prišli nemški pevci in godbeniki v Ženevo, so ljudje razjarjeno vpili: „Nemci so krivi vojske! Proč z njimi! Ne maramo nemških pesmi in nemške godbe!“ — Nemški poslaniki so proti takemu postopanju protestirali.

Pred lakoto?

V Stockholmu na Švedskem je nastalo izredno veliko pomanjkanje živil, ker že več mesecev zaradi nevarnosti nemških P-čolnov ni pripeljala nobena ladja potrebnih živil v Stockholmu. Dne 13. t. m. je pa prišlo v Stockholmu in v drugih švedskih mestih do hudih spopadov. Lačne ljudske množice so ne gtede na vojaštvo in policijo napadle zaloge živil, razbile prodajalne, pobijale šipe itd. Enako se godi tudi na Norveškem, Danskem in po drugih deželah, ki so zaprte od prometa, a same pridelajo premalo živil za svoje potrebe. Nevarnost svetovne lakote je vedno večja. Skrbimo, da bomo v naših krajih pridelali dovolj živil. Na tujo pomoč se ne smemo zanašati.

Razne politične vesti.

Državni zbor se bo res sestal dne 30. t. m. Vse državnozbornske skupine se sedaj posvečujejo, kako naj nastopajo. Glede političnih smeri so nastali v nemškem in poljskem taboru resni spori. Zmerni Nemci vendar uvidevajo, da ne gre zoper Slovane, ki imajo večino v Avstriji, postopati z nasilnimi naredbami in zanetiti stare politične boje; če bo to naziranje prodrlo pri večini nemških politikov, se boje tudi našla pot za uveljavitev popolne politične in narodne enakopravnosti.

V Poljskem klubu je prišla na površje poljska ljudska stranka, ki stoji na stališču, da ne kaže sedaj Galicije popolnoma odcepljati od Avstrije, ampak se mora pred vsem skrbeti, da se s pomočjo cele države zacelijo rane, ki jih je vsekala Galiciji vojska. V seji Poljskega kluba dne 14. t. m. je načelnik vitez Bilinski odložil predsedstvo kluba, češ, da nima sedaj državnozbornskega mandata.

Glede vprašanja, kdo bo zasedel mesto predsednika v državnem zboru, še ni prišlo do odločitve. Nemški radikali so predlagali za tole mesto predsednika nacionalverbanda, liberalnega Nemea dr. Grosa, ki ga je nacionalverband v svoji seji tudi postavil za svojega kandidata za predsedniško mesto. Grosa pa, ki je tudi predsednik nemškega šulferajna, ne odklanjajo samo slovanski poslanci, temveč tudi veliko nemških poslancev.

Iz Dunaja prihajajo poročila, da nameravajo v sedanje ministristvo vstopiti tudi socialni demokratje in nemški krščanski socialci. Socialne demokratje bi zastopala kot ministra poslanca dr. Renner (Nemec) in dr. Šmeral (Čeh), krščanske socialce pa ali knez Lihtenstein ali pa predarlski poslanec-kmet Jodok Fink (poljedelski minister). Uradno še te vesti niso potrjene. Jugoslovani še vedno nimamo nobenega zastopnika v ministristvu.

Ustavna stranka avstrijske gosposke zbornice se je dne 14. maja izrekla za znane nemške zahteve: za nemški državni jezik, za narodno varstvo Nemecev v Avstriji, za izpolnitev zahtev čeških Nemecev za svobodo šole in za zvezo z Nemčijo. V gosposkozbornični ustavnih stranki so večinoma sami v

poko, eni nemškoliberalni državni poslanci, profesorji in bogataši.

Hrvatski ban Skrlec je nedavno dal ustaviti izhajanje glasila hrvatske frankovske (pravaške) stranke „Hrvatska.“ Te dni je list zopet dobil dovoljenje, da sme izhajati.

Švicarski zvezni svet je dne 11. majnika sklenil, da se število zveznih svetnikov za zahodni del Švice, kjer stanujejo Francozi in Italijani, poveča. Tako bodo dobili sovražniki Nemčije v Švici zopet večjo besedo.

V Nemčiji so nedavno razveljavili zakon, po katerem je bilo jezuitom (redovnikom družbe Jezusove) prepovedano bivanje v Nemčiji. Sedaj se bo v Nemčiji, posebno na Bavarskem, ustanovilo več jezuitskih naselbin. Saksonska vlada, kjer so protestanti še najbolj zagrabili, pa je te dni razglasila, da je saksonsko ozemlje še tudi nadalje za jezuite prepovedano.

Na Irskem je pri volitvi poslanca v okraju South-Longford zmagal kandidat irskih revolucionarjev-sinfajnovcev, Maks Guines, ki se je udeležil zadnje irske vstaje. Guines je še sedaj v ječi.

Tedenske novice.

Domoljubna svečanost. Povodom rojstnega dneva presvetle cesarice Zite so pri šolskih sestrah v Mariboru v četrtek, dne 10. maja, učenke ljudske in meščanske šole v zvezi z otroškim vrtcem, v nedeljo, dne 13. maja 1917, pa gojenke Franc Jožefovega jubilejnega učiteljskega priredila domoljubno slovesnost, obakrat s prav izbranim sporedom, obsegajočim deklamacije, petje in godbo. Med odličnimi gosti so bili v nedeljo Njih Ekscelenca prevzvišeni gospod knezoškof, ki so k sklepu v prisrčnem nagovoru poudarjali, kako domoljubna in znamenita je prirejena slovesnost zato, ker se je vršila v spomin presviti cesarski dvojici ravno na dan 200letnice rojstva velike cesarice Marije Terezije, in sicer v korist domoljubnemu društvu Rdečega križa, pa tudi zato, ker smo v Mariboru tako srečni, da imamo v svoji sredini dva člana cesarske hiše, od katerih se je gospa nadvojvodinja Elizabeta Franciska s svojim soprogom udeležila te slovesnosti. Ko so izrekli priznanje in zahvalo šolskim sestram in gojenkam za tako dobro uspešno prireditev, so podelili pričujočim nadpastirski blagoslov, na kar je zadonela od vseh navdušeno peta cesarska pesem.

Cerkev v spomin na svetovno vojno in na Tržačane, padle za domovino, se bo zgradila v Trstu. V ta namen se je na cesaričin rojstni dan ustanovilo društvo za gradnjo te cerkve, v kateri bodo zapisana na zaobljubljenih tablah imena padlih Tržačanov ter tako izročena v spomin poznejšim rodovom. Po predlogu tržaškega škofa dr. Karlina je bil izvoljen za predsednika cesarski namestnik dr. baron Fries-Skene. Častno predsedništvo se ponudi dvornemu višjemu maršalu in bivšemu tržaškemu cesarskemu namestniku princu Hohenlohe. Zaproši se Njeno Veličanstvo cesarico, da najblagohotneje blagovoli dovoliti, da se bo cerkev imenovala „spominska vojna cerkev Cesarica Zita.“ Cerkev se bo postavila v okolici sv. Andreja, ker se je tam okoli mesto sedaj v zadnjih letih posebno razširilo in ker tam naseljene mnogobrojne družine, največ delavski sloji, čutijo potrebo imeti v bližini svojo božjo častilnico.

Birmovanje v vuzeniški dekaniji. Prihodnjo soboto, dne 19. maja, bodo naš prevzvišeni gospod knezoškof s predpoldanskim vlakom odpotovali v vuzeniško dekanijo, kjer bodo delili zakrament sv. birme v Vuzenici v nedeljo, dne 20. maja, v Vuhredu v ponedeljek, dne 21. maja in v Ribnici v torek, dne 22. maja 1917.

Cesar in štiriletna deklica. Cesar Karel je dne 13. maja v Bačenu pri Dunaju prisostvoval sv. maši. Ko je jahal po končani sv. maši čez Glavni trg, mu je štiriletna deklica ponudila znak cesarice Zite. Cesar je stopil s konja, deklico ljubko pobožal in ji podaril lep nakit za spomin. Nato je zasedel konja in odjahal.

Čudna prepoved. Okrajno glavarstvo v Beljaku na Koroškem je prepovedalo šolskim otrokom obisk sv. maš, in sicer radi „nevarnosti sovražnih zrakov-plovec.“ Obisk kino-gledališča pa glavarstvo otrokom ni prepovedalo.

Bela žena. V Gradcu je dne 10. maja umrl Benjamin Kunej, revizor celjske Zadrugne Zveze, doma iz Rajhenburga, star 51 let. Bil je svoj čas pri deželnozbornskih volitvah protikandidat dr. Jankoviča. Truplo so prepeljali dne 15. maja v Rajhenburg. Naj počiva v miru! — Dne 13. maja je v Gradcu umrl Fran Ban, bivši faktor Katoliške tiskarne v Ljubljani. Svetila mu večna luč!

Za Brežice. V lavantinski škofiji se je po cerkvah nabralo za po potrebu poškodovane v Brežicah in okolici lepo svoto 22.560 K 16 v

Novi vlaki. Od 15. maja naprej vozita zopet oba popoldanska brzovlaka iz Dunaja v Trst in iz Trsta na Dunaj. Prvi zapusti Maribor ob 2. uri 28 minut popoldne, drugi pa ob 2. uri 47 minut popoldne. Med Mariborom in Ptujem bo vozil nov osebni vlak, ki bo zapustil Maribor ob 7. uri zvečer, in nov osebni vlak iz Ptuja v Maribor, ki bo vozil iz Ptuja ob 4. uri 58 minut popoldne.

Odlikovanja. Prijatelj nam poroča: Pionirski desetnik Konrad Ledinek iz Crete, ki je bil dne 4. avgusta 1916 ranjen pri Gorici in umrl dne 6. sept. 1916, je bil po smrti odlikovan s srebrno kolajno I. razreda. — Brata Janez Lašič, narednik pri 26. domobranskem pešpolku, in Alojz Lašič, poddesetnik, sta bila odlikovana, prvi s srebrno kolajno II. razreda, zadnji z bronasto svetinjo. Oba sta doma iz Slivnice pri Mariboru.

Borba na življenje in smrt. Iz Ceršaka pri St. Ilju v Slov. gor. se nam poroča: Prejšnji torek, dne 8. maja, proti večeru se je na Muri blizu Fürthove tovarne dogodila velika nesreča. Štiri osebe so se na narasli Muri borile z življenjem in smrtjo. Tovarna je dobila na Spielfeld po železnici dva vagona lesa. Ker manjka voznikov, je ravnatelj Winkler naročil delavcem, naj spravijo v Spielfeldu les do Mure in ga zbijejo v splav ter tako prepeljejo po Muri do tovarne. Splav je drvel na desni strani Mure navzdol. Na njem sta se nahajala domača delavca Franc Muster in Anton Janež ter srbska vjetnika-delavca Spasoje Mičić in Jurij Stefanovič. Samo nekaj metrov od cilja je zdrknil ogromen splav čez tovarniški vodotok v deročjo Muro. Mislili smo, da so vsi štirje delavci izgubljeni. Z veliko naglico je drvel splav po Muri brez pravega vodstva. Valovi narasle Mure so se igrali z njim kot deček s palčico. Može na splavu so bili v smrtnem strahu. Na vse moči so se trudili, da bi spravili splav bližje brega. Blizu Lihočke vasi je priplaval splav sredi Mure in je bilo videti, da je rešitev nemogoča. Kar naenkrat pa se obrne splav proti levemu bregu. Franc Muster je porabil to priliko in je skočil v valove. Po hudem borenju z valovi se je Mustru, ki je dober plavač, vendar posrečilo, da je dospel med Lihočko vasio in Črnišinami na drug-breg Mure. Bil je docela premočen in do smrti prestrašen. Oba Srba sta posnemala Mustra in sta nekoliko nižje prišla na nemško stran Mure. Na splavu je ostal edini Janež. Priden mladenič je molil in se udal v svojo usodo. Rešitve ni bilo od nikoder pričakovati. A kadar je sila največja, je božja pomoč najbližja. Splav se je blizu selniškega broda sicer razbil na dva dela, a Janež se je krčevito oprijemal brunov. K sreči so valovi pogrnali del splava, na katerem je bil Janež, proti desnemu bregu Mure, kjer je zavozil v vodotok sladkogorske Feuerlöschereje tovarne. Posestnik I. Muster je na selniški strani Mure opazil nesrečnega brodarja, kako se valovi igrajo z njegovim življenjem in je njegov del splava z dolgim kavljem potegnil ob breg in ga tako rešil gotove smrti. — Neodpusljivo je, da se pri narasli Muri dovoli s splavi brodititi po Muri in tako spravljati več človeških življenj v nevarnost.

Gospodarske novice.

Kolklo žita se sme odslej uporabiti? C. kr. urad za ljudsko prehrano na Dunaju je odredil, da smejo pridelovalci žita na deželi uporabiti odslej na mesto dosedanjih 300 gramov žita samo 250 gramov, težki delavci pa namesto 366, samo 300 gramov žita na dan. —

Cene za drva v mariborskem glavarstvu. — Mariborsko c. kr. okrajno glavarstvo je dne 12. maja določilo sledeče primerne cene za drva in sicer za meterski seženj, postavljen v Maribor ali na kak drug pripravn kraj: I. Bukova drva 1. vrste popolnoma zdrava 120 K; II. bukova polena 2. vrste 110 K; III. bukova okrogla drva (krepeli) 95 K; IV. mehka polena (smreka, jelka, bor itd.) 120 K; V. lepa jelševa drva 95 K; VI. okrogla jelševa drva 90 K; VII. trdi in mehki žagani krajniki (odpadki) 90 K. Okrajno glavarstvo pravi v svojem razglasu, da se bo vsakega, ki bo drva dražje prodajal, naznanilo državnemu pravdnstvu radi draženja. Pripomniti bi bilo treba, da je razlika v cenah med mehkim in trdimi drvami vsekakor precejšnja. Lepa bukova drva so vendar več kot polovico več vredna kot mehka. In vendar je za bukova, smrekova, borova in jelkina polena določena ista cena (120 K), za jelševa pa 95 K. Lesni strokovnjaki so mnenja, da so cene za bukova drva v primeri s cenami za drva iz mehkega lesa za polovico pre nizke. Naj bi se to pri bodoči določitvi cen vpoštevvalo.

Cene za les. Poročila iz Dunaja pravijo, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les za kubični meter in sicer veljajo te cene do preklica: Hlodi mehke les 40—60 K, trd les 80—118 K, deske mehke les 95—110 K, za ostale vrste lesa se pa cene niso spremenile.

Najvišje cene za sadje? Prebivalstvo po mestih zahteva od vlade, naj se za letošnje sadje nastavijo najvišje cene. Vprašamo, kedaj pa se bodo nastavile najvišje cene za manufakturno in drugo blago?

Kaj bo s petrolejem? Nedavno smo poročali, da se po novi vladni odredbi v poletnem času ne bo dobilo petroleja. Namestnija je odredila, da se bo petrolej dobival v poletnih mesecih za urade, kmetijska gospodarstva in sicer za neobhodno potrebno

razsvetljavo hlevov, za obrtnike in domače delavce, za bolnišnice in v izjemnih slučajih (bolezen) tudi za zasebna gospodinjstva. Občine naj se pobrujajo, da dobijo kaj petroleja za svoje občane.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu ni skoraj nobenega poprašenja po tujem hmelju in tudi cene za tuj hmelj so začele stalno padati. Za 50 kg tuje hmelja ponujajo 85 do 105 K. Vlada bo baže v mesecih junij, julij in avgust zasegla vse zaloge piva in sicer v prid armade in delavstva, ki izdeluje v tovarnah razne potrebščine za vojaštvo. V imenovanih mesecih baže nevojaško prebivalstvo ne bo dobivalo nobenega piva.

Posušeno listje od robidnic kot enakovredno nadomestilo za čaj, oziroma tudi za kavo. Čaja, kave in čokolada ni več dobiti, oziroma k večjemu po taki ceni, ki jo malokdo zmore. Sedanja nadomestila za kavo pa niso le tudi silno draga, ampak največkrat ničvredna in so sleparski izdelki. Za čaj imamo prav ceno in dobro nadomestilo, ki si ga lahko vsakdo pripravi. Tako nadomestilo za čaj je listje od robidnic, ki rastejo povsod po naših gozdih. Kdor je vajen mleka s kavo, more pričeti nadomeščati kavo s čajem iz listja robidnic. Tudi sam čajni ocedek iz takega listja s primešanim rumom, slivovko ali vinom in seveda s slačkornjem ali saharinom oslajen, da izboren pitni čaj. Posušeno listje od robidnic, z vrelo vodo polito, da izboren čaj. Temu čaju pripisujejo tudi zdravilno moč pri prehlajenju, pri kašlju in nahodu, in je neki prav dobro sredstvo proti napadu po nadihu. Naši ljudje naj si zapomnijo, da se čaj sploh ne kuha kakor kava, ampak čajno listje se dene v krop, v katerem se daljši ali krajši čas izlužuje in potem odlije in odcedi. Množina čajnega listja in čas izluževanja se seveda ravna po okusu vsakega posameznika. Sloveč naravoslovec Kuntze, ki se je zlasti s porabo robidnic pečal, piše o tem predmetu to-le: „Posušeno mlado listje od robidnic ima isti okus kakor čist in dober kitajski čaj in celo boljšega kakor čaj, ki se v Evropi prodaja.“ Pri pravi čajnega listja od robidnic je pa vzeči samo le mlado listje, ker le tako da v resnici okusen čaj. To mlado listje od robidnic za čaj je nabirati prav zgodaj spomladi, kmalu ko rastlina ozeleni, torej meseca aprila in maja ter je listje sušiti na suhem papirju ali v rešetih in sicer le v senci. Na solncu se to listje nikakor ne sme sušiti. Če se vzame prestaro listje, se od njega dobi zagaten in grenak čaj, kajti kolikor trše postaja listje, toliko več zagatne čreslovine se stvori v njem. Posušeno listje robidnic je potem hraniti skupaj stlačeno v zaprti posodi, najbolje v pločevinasti, kjer se vsled pristopnih gliv na prejšnji godi in tako postaja zlahka, razvijajo se dišeče snovi in postaja laže izlužljivo. Paziti je seveda, da posušeno listje v zaprti posodi ne prične plesniti

Vprašanja in odgovori.

Draga modra galica. Iz ptujskega okraja nam poročajo: Te dni je izdal okrajni odbor listke za dobavo modre galice. Kakor se vidi, zahteva okrajni odbor za 1 kg modre galice 4 K, kar je na vsak način neopravičeno, ako pomislimo, da se na Kranjskem, kamor so železniški stroški veliko večji, prodaja po 3 K 50 v, a v ptujskem okraju bi se pa naj kar plačalo za 14% več. Tudi lani smo morali galico veliko dražje plačati kakor drugi okraji. Tako je n. pr. v Kozjem stala galica veliko manj, akoravno je imel ta okraj za prevoz veliko večje stroške kakor ptujski. Mi vinogradniki zahtevamo odločno, da naš okrajni odbor ne zahteva takega dobička, oziroma naj pazi na to, da ne bodo oddajni stroški preveliki, da torej zniža ceno galice. Kaj nam je storiti, da dobimo galico po primerne nizki ceni? — (Odgovor: Poročajte Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu, kako drago oddaja ptujski okrajni zastop modro galico. Ako se v Mariboru lahko galica oddaja po 3 K 40 v, ji v Ptujju pač nikakor ni treba cene naviti na 4 K.

Zavoljo gozda. Črnovojniki nam piše iz fronte: Imam gozd, katerega sem kupil meseca junija leta 1914, torej kratko pred mobilizacijo. Ta gozd meji na eni strani k sosedovi njivi. Lastnik njive hoče, da bi jaz moral, oziroma sili k temu mojo ženo, ker sem jaz na bojišču, posekati gozd ob njivi, ker bojško duje njivi. Ravno ob njivi pa je pomanjkljiva meja, katere pa vsled vpoklica v vojaško službo nisem imel časa napraviti. Posestnik celo žuga moji ženi, da, ako ne bo ona gozda ob njivi posekala, potem namerava on na njene stroške isto storiti. Prosim, nasvetujte mi, kaj mi je storiti? Ali sme kdo nasilnosti delati med časom, ko gospodarja ni doma? Ali moram ugoditi zahtevam posestnika in gozd posekati? In kaj mi je storiti, ako bi zares posestnik sam šel gozda sekati? — (Odgovor: Sosed ima edino pravico, da odžaga ali poreže veje, ki molijo čez mejo, in da na svojem zemljišču izruje korenine dreves Vašega gozda, posekati Vaših dreves pa nikakor nima pravice. Ako bi sosed samolastno posekal Vaša drevesa ob meji, ga lahko naznanite sodniji radi motenja posesti. Dvomljivo mejo pa lahko ugotovite nespornim potom, t. j., da prosite občinsko komisijo, da Vam sporazumno z Vami in Vašim sosedom določi pravilno mejo.

Zavoljo čresla. Iz slovenjgraške okolice nam pišejo: Naznanite nam naslov, kam se mora naznaniti čreslo za na prodaj. Kake so sedaj cene? — Odgovor: Najvišje cene za čreslo, ki jih je določilo ministrstvo dne 24. marca 1916, so še do sedaj vedno veljavne toda nihče ni zavezan plačati najvišjih cen, ampak nižje, če mu kdo hoče po nižjih cenah prodati, a prodajalec ne sme iti čez te najvišje cene, drugače je kaznjiv. Glasom naredbe trgovinskega ministrstva z dne 2. aprila t. l., drž. zak. št. 144, je vsakdo, ki ima čreslo v zalogi, zavezan ponuditi ga v nakup v priporočenem pismu Centrali za kože in usnje, d. d. na Dunaju (Häute- und Lederzentrale A. G. in Wien). Za ponudbe se je poslužiti tiskovine, ki se dobi pri tej centrali. Če v 14 dneh od takrat naprej, ko oddaste pismo na pošto, ne dobite nikakega odgovora, smete s čreslom razpolagati kakor hočete. Čreslo se sme po železnici pošiljati le s prevoznim dovoljenjem, ki ga mora potrditi trgovinsko in vojno ministrstvo. To dovoljenje je izposlovati potom imenovane centrale. Za strojila so najvišje cene: za celo smrekovo lubje 30 K, za zdrobljeno 36 K in za zmleto 38 K za 100 kg. Za hrastovo lubje so te cene 30, 32 in 34 K. Nihče pa ni zavezan lubja ali čresla po tej ceni plačati, samo več se ne sme zanj zahtevati ali ponuditi, drugače je to prestopok tozadevne cesarske naredbe, kateri se kaznuje, če sodišče zanj izve.

POSOJILNICA V MARIBORU (NARODNI DOM) 401

sprejema prijave za VI. vojno posojilo vsak delavnik med uradnimi urami.

Razne novice.

Čudna prorokba o vojski in miru. Nekaj dni po izbruhu svetovne vojne se je v mestni hiši v mestu Wismar na Nemškem našel spis: „Izvlaček testamenta nekega patra iz leta 1701“ in obdelodanil. Med tem se je že mnogo uresničilo, kar je stalo v tem spisu in zato vznbuja ta prorokba veliko zanimanje še vedno, akoravno se seveda ne sme vsemu, kar je tu pisanega, trdno verjeti: Evropa bo v času, ko bo papeški prestol prazen, središče velikih dogodkov: hudobija, sovražstvo in obrekovanje bo vzrok, da se bo neki mal narod vzdignil in povzročil s knežjim umorom velika grozodejstva. Sedem držav se bo vzdignilo proti dvoglavemu ptiču in ptiču z eno glavo. [Ta dva ptiča (Avstrija in Nemčija) pa bosta varovala svoje gnezdo s peroti in se branila s kremplji. Narod bo proti narodu. Geslo vladarja pa bo: „Bog z nami, naprej!“ Božja pomoč ga bo ščitila in ga vodila od zmage do zmage. Vnelo se bo silno borenje na vzhodu in zahodu, ki bo uničilo na tisoče človeških življenj. Vozovi bodo dirjali brez konj. Goreci zmaji bodo šumeli po zraku in bodo, bruhajoč ogenj in žveplo, uničili mesta in vasi. Ljudje pa bodo zrlji vse to, kot da so brez moči. Narod bo začel božje svarilo in Bog bo obrnil od njega svoje obličje stran. Tri leta in pet mesecev bo trajala ta groza in vznemirjenost. Še več žrtev kot vojska boste pa zahtevali lakota in kuga. Prišel bo čas, ko ne boš mogel ničesar kupiti in ne prodati. Kruh se bo delil med ljudstvom v majhni množini. Kri bo rdečila naša morja. Na dnu morja bodo čakali ljudje na plen. Narod, ki ima v geslu sedem zvezd, pa bo posegel v boj, napadel bradastega moža od strani in se umaknil. Pokrajina Rena (v Nemčiji ob francoski meji) se bo tresla in trepetala, toda nikdo je ne bo uničil in ostala bo do konca vseh časov. Dežela zahoda bo kraj upustošenja. Dežela ob morju pa bo s svojim kraljem vred uničena in se pogreznila na najnižjo stopnjo uboštva in revščine. Vsi narodi zemlje bodo občutili gorje in trpljenje. Zmagovalec pa bo nosil križ na prsih. Vojska se bo začela, ko bo klasje že polno in se težko sklanjalo k zemlji, dosegla bo vrhunec, kadar bodo začele cveteti črešnje v drugič. Mir bo pa sklenil vladar ob času Kristusovega vnebohoda.

Pred očmi očeta. Dečka tržaškega vodje cestne lokomotive „Progresso“ (Stabilimento Tecnico) I. Kufersina, eden ima 8, drugi 10 let, sta hitela k njemu, da mu pokažeta šolsko spričevalo. Zaposlen je bil na državnem kolodvoru. Nena doma je prišel 10-letni sinček Marij pod lokomotivo, ki ga je zmečkala pred očmi očeta.

Na smrt obsojena. Dunajsko sodišče je po štiri dni trajajoči obravnavi obsodilo 23letno Leopoldino Kasperek zaradi zavratnega umora, tatvine, goljufije in požiga ter zaradi poskušene in izvršene gora ropa na smrt na vešalih.

V 4 mesecih ustretil 85 lisic. Na južnem Solnograškem so se v teh treh letih vojske lisice kar neverjetno pomnožile. Grašičinski lovec Franc Kožuh, doma nekje iz Posavja, je letos po zimi v 4 mesecih ustretil 85 lisic. Skoraj neverjetno!

Smarnice „Kraljica vic“ so popolnoma pošle in se torej prodajalna Cirilove tiskarne na tozadevna naročila ne more več ozirati.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 15. maja.

Italijansko bojišče.

Po tridnevni artilerijski predpripravi, pri čemer je sovražnik od Tolmina do morja postavil v boj vse svoje topove in minske metače, se je večeraj (v ponedeljek, dne 14. maja) pričel infanterijski napad, katerega so zavezniki Italije vedno in vedno zahtevali. Sovražnik se je navalil z naskoki na več kot 40 km široki fronti na številnih mestih proti našim črtam. — Najsrdečejše se je borilo v prostoru pri Plaveh, na Sveti gori, na višinah vzhodno od Gorice, v ozemlju Fajti hriba in pri Kostanjevici.

Na mnogih točkah bojnega ozemlja so v gostih rojnih črtah napadajoče italijanske množice popadale že v ognju naših topov in strojnih pušk, tako na gori Sv. Gabrijela, na kateri je bil sovražnik popolnoma razpršen in je pometal vojno opremo, puške in čelade od sebe in je bežal. Kjer so se Italijani pokazali, so bili od naše infanterije, ki se ni dala od nobenega artilerijskega ognja preplašiti, v boju moža proti možu vrženi nazaj. Na tak način so naši razstreljeni jarki na Fajti hribu petkrat menjali svojega gospodarja, a so končno zmagoslavno ostali v rokah braniteljev. Na posameznih mestih smo sovražnika zasledovali do njegovih postojank.

Naše čete so dne 14. maja v moči se zaveđujoči brambi dosegle vspeh. Sovražnik je pustil nad 1600 mož in več strojnih pušk v naših rokah. — **Bitka se nadaljuje brez prenehanja.**

Naši letalci so nad bojnim ozemljem stopili proti številnim laškim letalom v boj. Častniški namestnik Arrighi je ostal 11krat zmagovalec v zračnem boju. Dvoje sovražnih letal je bilo v zračnem boju sestreljenih, dvoje letal pa je sestrelila naša artilerija.

Na Koroškem in Tirolskem slabše bojno delovanje.

Na ostalih bojiščih nič posebnega.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 15. maja.

Na francoskem bojišču so bili hudi angleški navalni ob kanalu Scarpe in pri kraju Monchy odbiti, istotako južno in vzhodno od vasi Bullecourt. — V Šampanji hudi artilerijski boji ob reki Aisne. Za utrdbo Malmaison in za višino Sapigneul se bjejo neprestano krvavi boji.

Na macedonskem bojišču skrajno hudi artilerijski boji severno od Bitolja in ob kolenu reke Črne.

Obletnica ofenzive proti Italiji.

Italijanski list „Popolo d'Italia“ piše ob obletnici avstrijske ofenzive proti Italiji dne 15. maja l. l. sledeče: „Danes se je položaj spremenil; kdo ve, ako se ne bo praznovala obletnica avstrijske ofenzive proti Italiji z groznim povračilom za sovražnika? Zivimo tudi danes v napeti pazljivosti in čuimo, da se nahaja nekaj v ozračju in da dozoreva usoda. Čakamo v upanju. Poročila bodo tokrat polna veselja, kajti prav gotovo bodo javila zmago.“

Ruski vojni minister odstopil.

Iz Petrograda se poroča: Ruski vojni minister Gučkov je odstopil.

Nobene odgovornosti za storjene grehe.

Ruski vojni minister je ob priliki, ko je odstopil, rekel, da vsled današnjih razmer v Rusiji ne prevzame nobene odgovornosti za velike grehe, storjene domovini.

100.000 Grkov na macedonski fronti.

Iz Soluna se poroča:

Ker je četverosporazum zaprl grško morsko obalo ter s tem zabranil vsak dovoz živil v Grčijo, je nastala v deželi velika lakota. Vsled lakote prisiljeni, je zadnje dni stopilo v Sarrailovo armado 100.000 Grkov, od teh se je zadnjih bojov udeležilo že čez 50.000 Grkov. V Solun prihajajo vedno novi grški prostovoljci in ne bo več dolgo, ko bo grški kralj Konstantin brez — armade.

Mir v mesecu avgustu?

Iz Amsterdama se poroča:

Nizozemska vlada je naročila velikim bankam, velikim trgovskim tvrdkam in tovarnam, naj svojim uslužbencem dovolijo običajne letne dopuste še pred mesecem avgustom, kajti mir bo sklenjen v mesecu avgustu in tedaj bo vse z delom predloženo.

Dopisi.

Maribor. Spodnještajerska ljudska hranilnica in posojilnica (Stolna ulica št. 6) sprejema med uradnimi urami prijave za 6. vojno posojilo.

Maribor. Kmetijske podružnice mariborskega okraja sklicujejo za prihodnjo nedeljo, dne 20. maja, predpoldne pri „Gambrinu“ (na vrtu) veliko zborovanje. Na dnevnem redu: Rekviriranje živine.

Maribor. Mestni magistrat razglša določbe, kako se obnašati za slučaj, ako bi priplul nad mesto Maribor sovražni zrakoplov. — Danes v četrtek, dne 17. maja, priredi nemško društvo za Maribor in okolico zborovanje v „Gambrinovi“ dvorani ob 10. uri predpoldne, na katerem bo govoril znani vsenemec dr. Ursinn iz Dunaja. — V Melju je umrl poštini sluga Jožef Skolber v 54. letu svoje starosti. — V vojaški bolnišnici v Tridentu na južnem Tirolskem je umrl poročnik Karel Reidinger, sin bivšega notarja Reidingerja.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da bo za meseca majnik in junij pomagala država iz državnih sredstev revnejšim slojem prebivalstva, da si bodo mogli nabaviti cenenih živil. Pravico do take državne podpore imajo gospodarstva, kojih mesečni dohodki za osebo ne znašajo več kakor 30, 40 ali 50 K. Posli se ne vštavajo. Da se ugotovi število takih državne podpore potrebnih oseb, je treba izpolniti tozadevne tiskovine in obrazce, ki se dobijo na magistratu in ki se jih redno izpolnjene v vseh predalih mora vpslati mestnemu magistratu ali policijskim stražnicam najpozneje do 20. t. m.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 20. maja, vprizorijo udje bralnega društva „Skala“ in Alojzijeve družbe mladeničev v samostanski šoli dve mični igri: „Kmet Herod“ in „Sinovo maščevanje ali Spoštuj očeta.“ Čisti dohodek je namenjen za ponesrečence v Brežicah. K obilnemu obisku vabi odbor. Vstopnina 40 vinarjev. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — Dne 11. maja smo pokopali najstarejšega župljana Ignacija Kraner, bivšega kmeta v Vodolah. Dne 21. maja bi dosegel 90. leto. Preteklo zimo je oslabil tako, da ni mogel več k sv. maši, kar je bil zmiraj zvesto izpolnjeval. Čez 60 let je nosil nebo v procesijah, ob birmi in izkušnji in drugih prilikah. Naj mu ljubi Bog vse to povrne! — Dne 4. maja je po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, umrl tukajšnji daleč na okrog znani slikar in izdelovatelj kipov g. Jožef Korošec, oče g. Karla Korošec, slovenskega zidarskega mojstra in stavbenika, sedaj poddesetnika domačega pešpolka. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 6. maja, ob 3. uri popoldne ob obilni udeležbi k Marijini cerkvi na Goro. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč! Večni bodi mu spomin!

Sv. Andraž v Slov. gor. [K večnemu počitku smo spremljali dne 5. maja vzorno učenko: Justino Suhač iz Slavščine. Bila je zelo nadarjena. Bolehala je na sušici. Do groba so jo spremljale belo oblečene mladenke in šolska mladina z učiteljstvom, č. duhovščina in sorodniki. N. p. v m.]

Cven pri Ljutomeru. Po dolgotrajni bolezni je v Bogu zaspala posestnica Marija Zunič. Zapustila je zalujočega moža, 4 sinove in 3 hčere. Eden sin je že padel na fronti leta 1916. Počivajta v miru in uživajta večni raj!

Leskovec pri Ptuj. V ruskem vjetništvu se nabaja Andrej Kozelj iz Male Varnice. Piše nam, da je zdrav in sicer v kraju Ozerki v evropski Rusiji.

Celje. Mestni magistrat nujno opozarja mestno prebivalstvo, da naj kolikor le mogoče štedi z vodo mestnega vodovoda. — V samostanski ulici je otvoril Peter Bračič mesnico, v kateri bo sekal in prodajal konjsko meso. — Jožef Jarmer, strokovni izvedenec za trgovske zadeve tukajšnjega okrožnega sodišča, je dobil naslov cesarskega svetnika. — V tukajšnji vojaški bolnišnici je umrl črnovojnik Matija Blatnik, doma iz slovenjgraškega okraja.

Zalec. Letošnji redni občni zbor Katoliškega izobraževalnega društva v Zalcu se vrši v nedeljo, dne 20. maja, popoldne po večernicah, v društvenih prostorih. Na dnevnem redu je poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, volitev novega odbora in pa predavanje, kako se naj izobražba tudi med vojsko v ljudstvu pospešuje. Vsi udje omenjenega društva se s tem vabijo, da se v obilnem številu udeležijo občnega zbora.

St. Ilj pri Velenju. Dne 8. maja je umrla spoštovana gospodinja in veleposestnica Antonija Jelen p. d. Goršca, stara 81 let. Naj ji sveti večna luč!

Pišecce. K zadnjemu počitku po 76letnem trudopolnem življenju je spremila v sredo, dne 9. t. m., ljudska množica z veljaki in 4 duhovni vzgledno mater Marijo Podvinski. O njej so v življenju do pičice veljale blagovalne besede sv. Duha o „močni ženi“ v knjigi pregovorov. Lepo urejeno, obširno gospodarstvo, 56leten, srečen zakon, mož v časti pred cerkveno in cesarsko gosposko, dobro oskrbljena sinova, hvaležen spomin njene usmiljene občutljivosti — to so sledovi njenega truda, njenih molitev. Dala je Bogu 4 otročiče v nežni mladosti v nebesa, sina Antona kot gorečega duhovnika pred oltar, sina gospodarja Franca kot junjškega, za to bdičovanega narednika v fronto pred laškega sovražnika. Gospod ji bodi plačnik, zapuščenemu možu pa tolažnik!

Slovenci, Slovenke!

Podpisujte

6. VOJNO POSOJILO

pri domačih denarnih zavedih.

Apno

prodaje Kmetijska Zadruga v Račah.

VABILO

na

redni občni zbor.

Hranilnice in posojilce v Galiciji

registrirana zadruga s omejeno zavazo,

ki se vrši na biškoštni pondeljek, dne 28. maja t. l., v pisarniških prostorih po jutranjem opraviilu.

SPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega sklepa.
3. Volitev novih udov načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje občni zbor, ki je brez-pogojno sklepčen.

415

ODBOR.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg šte. 3, sraven gostilne „k ornemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprta cel dan. Vstopnica 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker se vedno nove predstave.

Tesarski mojster in podjetnik

Jožef Nekrep,

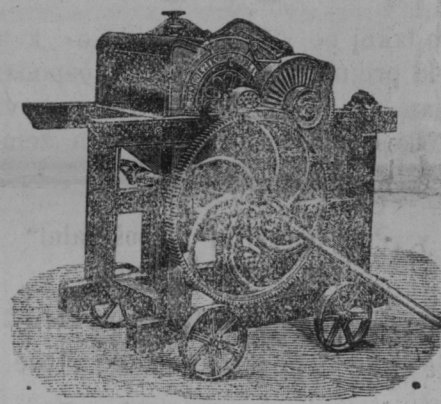
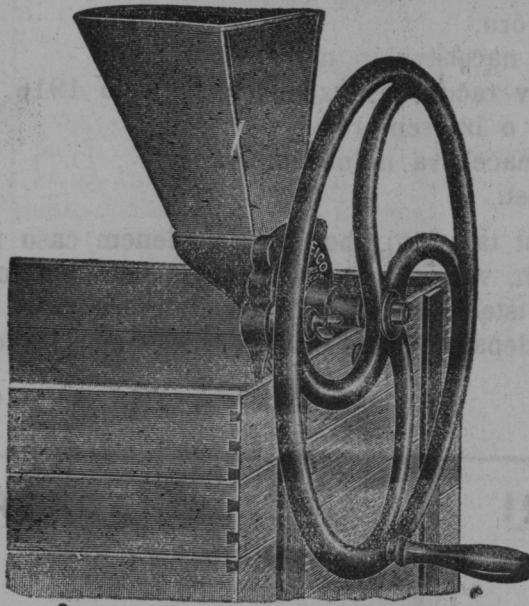
Maribor, Mozart-ova ulica št. 59, se priporoča cenj. občinstvu na deželi in v mestu za vsakovrstna dela. Telefon št. 15/VIII, Maribor.

Kostanjev les in smrekovo skorjo

kupi vsako množino po najvisjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Cvetlična ulica šte. 8. 534

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine

P. n. gospodom kmetovalcem

nasnanjam, da sprejem naročila na vsakovrstne

KMETIJSKE STROJE

kakor: pluge, brane, kultivatorje, sejane in kosilne stroje, stroje za obračanje sena, grablje, vitle, bencinove in plinove motorje, mlaticnice za ročni in pogon s silo, slamoreznice, reporeznice, drobilne mline, parilne kotle, pocinjene brzeparilnike, žitne čistilne mline, grozdne in sočivne preše in mline, naprave za vodnjake itd. — Priporočam nujne nabave, ker bo v kmetijskih strojih pozneje najbrž pomanjkanje in višja cena! Cenikov ne morem razposiljati vsled pomanjkanja istih, pač pa pošljem slike in cene zahtevanih strojev cenjenim reflektantom poštne prosto t. koj! Poštna dopisnica zadostuje. Priporočam se z odličnim spostovanjem

IVAN HAJNÝ, Maribor n. D.
Kokošinekova ulica 32.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

Posojila se dajejo

Uradne ure

Pojasnila se dajejo

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrirana zadruga z neomejeno zavazo.

Uradne ure

vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajeje vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred divgom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavedov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago se strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojilo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleks. os

Kislo zelje, belo repo,
kupuje trgovina Poš,
 Maribor, Koroška cesta 20.

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri tvrdki
Ivan Ravnikar-Celje.
 Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, različno travno seme, vrtno in evetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Stare cape in cunj

kupuje po visokih cenah vsako množino
JANKO ARTMAN, St. Jur ob juž žel.

Spretni

zastopniki

tudi ženske in vojni invalidi se iščejo za več okrajev, kakor Cmurek, Ljutomer, Radgona itd. pod ugodnimi pogoji. Okrajno vodstvo c. kr. avstr. vojn. vdovsk. ga in sirotinsk. ga sklada, oddelek za vojno zavarovanje, Ptuj, pisarna: Minoritski trg št. 2.

Zastonj
 pričakuje
oproščenja

in olajšanja svoje vesti, kdor zamudi ter se v teh vojno-nalezljivih časih ne zavaruje proti boleznim z razkužili. Dopoldne in zvečer, vračajoč se domov od dela, desinficiramo svoje roke z Lysoformom zoper okuženje potom vsakdanjih dotiklajev. Lysoform se dobi v vsaki lekarni ali drogeriji.

Zahvala.

Spoštovanemu c. kr. avstr. vojaškemu vdovskemu-sirotinskemu skladu, oddelek za vojno zavarovanje na Štajerskem-Gradec.
 Moj mož Štefan Koren, tesar v občini Bezena pri Mariboru, ki je umrl na neki vojni bolezni, je bil pri Vašem zavodu zavarovan proti nevarnostim vojske za svoto 500 K. To svoto mi je okrajni urad v Mariboru izplačal, zakar se prav iskreno zahvaljujem.
 (Bezena) pri Mariboru, dne 9. maja 1917.
 Roza Koren.

V Krapinskih se zdravijo osebe, ki trpijo na **protinu, trganju** in na boleznih **ischias.**
 v toplicah (Hrvatsko)
 Pojasnila in načrti zastonj. (18 Kienr.)

Kmetijska zadruga v Račah
 kupuje okrogel in tesa les.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Svečini,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vrši

dne 20. majnika 1917 ob 4. uri popo dne v posojilničnem prostoru v hiši Jožefa Šerbinek-Kuster.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in oobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1916.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem vsporodu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

NAČELSTVO.

POZOR!

GOSPODARJI

Čas košnje je tu!

Pišite takoj po »Gorensko koso«, katere je zelo priljubljena vsakemu gospodarju. Izdelana je iz srebrno-jeklene kovine, tako, da lahko kosi z njo vsaka ženska.

Dobi se samo:

v »Prvi Gorenjski razpošiljalni«
 Ivan Savnik, Kranj.

Cerik s 1000 slikami zastonj!

Dolgotosti in cene »Gorenske kose« so:

cm	50	55	60	65	70	75
pesti	5—	5 1/2	6—	6 1/2	7—	7 1/2
K	3.50,	3.70,	3.90,	4.10,	4.30,	4.50,
cm	80	85	90	95		
pesti	8—	8 1/2	9—	9 1/2		
K	4.70,	4.90,	5.20,	5.50.		

Dobe se tudi dobri brusni kamni, kom. 1 K, boljši K 1.50.

Pri večjem naročilu se dobi popust!

Več vagonov

CEMENTA

ima na razpolago **Kmetijska zadruga**
 v Račah

Zaloge so v skladiščih v Račah in pri Alojzu Čušu v Možgancih.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnoge priznane in pohvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna »pri s. kr. orlo« Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se pripravil, da res pomagam, vam izrekam lepo hvale ter priporočam, da sdravite vsom svinjerejom. Prosim, pošljite mi spet svinjarskih kapljic na rdečico in sicer hitre kakor morete 6 steklenic. E psadrževan Ivan Škorjanc.
 Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s kozuhovino.

Št. 26—28	K 14.—
29—34	K 17.—
35—38	K 20.—
39—41	K 23.—
42—46	K 26.—

Posiljanje po postu. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor oo D.
 GOSPOSKA ULICA.

U VII 92/17-9

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, odd. VII, je na obtožbo opravitelja drž. pravdnštva proti Luki Prevolšek in Mariji Rodošek zaradi prestopka draženja v navzočnosti opravitelja državnega pravdnštva c. kr. avskultanta Alojzija Debeljaka kot javnega obtožitelja ter obtožencev Luke Prevolška in Marije Radošek po danes opravljeni glavni razpravi na predlog javnega obtožitelja, naj se obtoženca obsodita, razsodilo:

Obtoženca **Luka Prevolšek**, rojen 10. 10. 1874 v Črmožšah pri Rogatecu, kat. vdovljen, najemnik in trgovec s svinjami v Orehovi vasi, predkaznovan, in **Marija Rodošek**, rojena 11. 1. 1871 v Cvetkoveh, kat. omožena kočarica v Prepolah št. 5, dosedaj nekaznovana, sta kriva,

da sta okrog 25. novembra 1916 izrabljaje po vojnem stanju povzročene izredne razmere zahtevala za neobhodno potrebščine očitno pretirane cene, in sicer 1. Marija Rodošek v Prepolah za svojo doma odrejeno krmijeno svinjo, ki je tehtala očiščena 115 kg, od Luke Prevolška 1060 K in končno 1012 K 2. Luka Prevolšek pa je zahteval v Mariboru za to krmijeno svinjo, ki je očiščena tehtala 115 kg, 10 K za kilogram in za dva do tri male prešiče (proleke) težke v očiščenem stanju po 45 kilogramov, K 7.40 za kilogram.

S tem sta zakrivila prestopok po § 18 ces. ukaza z dne 21. 8. 1916, št. 261 drž. zak. ter se obsodita po navedenem postavnem določilu in sicer Marija Rodošek z uporabo § 266 kaz. zak. na 5 (pet) dni zapora in 200 K denarne globe, v slučaju neizterljivosti na nadaljnjih 20 dni zapora, Luka Prevolšek pa na 1 (eden) teden zapora in 300 K denarne globe, v slučaju neizterljivosti na nadaljnjih 30 dni zapora, ter oba v smislu § 389 kaz. pr. r. solidarično na povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

Ob enem se v smislu § 23 navedenega ces. ukaza odredi, da se ta sodba brez razlogov enkrat objavi v »Slovenskem Gospodarju« in v »Grazer Tagblattu« solidarično na stroške obeh obtožencev ter javno nabije v občinah Orehova vas, in Sv. Marjeta na Dravskem polju in v mestni občini Maribor.

V Mariboru, dne 21. februarja 1917.

Karba l. r.

Dr. Oswatitsch l. r.

Zahvala.

Povodom smrti preblegega preč. g.

Franca Hirti,

kn. šk. duh. svetovalec in župnika v Slivnici,

so nam došli nebrojni izrazi pristrčnega sočutja.

Podpisani izrekajo tem potom vsem za izkazano sočetje najpristrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujejo č. č. duhovščini izrečno vlč. g. dekanu Ad. Grčovnik, pridigarju dr. Antonu Medvedu, svitli grofici Schönborn, p. n. učiteljstvu vseh štirih šol, občinskim predstojnikom vseh občin, vsem župljanom zlasti pevcem in pevkam in splch vsem udeležencem pogreba.

Žalujoči ostali.